

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ОК “БІЗНЕС - ПЛАНУВАННЯ”

Викладач:

д.е.н., професор Пилипенко К.А.

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАТИКИ, МАТЕМАТИКИ ТА ЕКОНОМІКИ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Назва освітнього компонента <i>Нормативний/вибірковий</i>	Бізнес-планування вибіркова
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр 051 Економіка Освітня програма «Економіка та бізнес»
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2024-2025 / непарний
Науково-педагогічний працівник	Катерина ПИЛИПЕНКО
Профайл науково-педагогічного працівника	
Контактний тел.	
E-mail:	pylypenko_kateryny@mspu.edu.ua
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	https://fim.mdpu.org.ua/vybirkovi-osvitni-komponenty-zi-spetsialnosti-2/
Консультації	<i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Богдана Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ

Програму освітнього компонента «**Бізнес-планування**» складено відповідно до освітньої програми «Економіка та бізнес».

Освітній компонент належить до циклу вибіркових.

Як освітній компонент, «Бізнес-планування» забезпечує формування у фахівців комплексу професійних знань щодо теорії та практики формування та складання бізнес-плану для різноманітних організацій та підприємств, що функціонують у сфері економіки. ОК «Бізнес-планування» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей: володіння загальною технологією організації розробки бізнес-плану й методикою проведення необхідних техніко-економічних розрахунків; здатність моделювати потоки продукції, ресурсів та грошових коштів на підприємстві; вміння здійснювати презентацію бізнес-плану та проводити оцінку ризиків та експертизу.

Метою вивчення дисципліни «Бізнес-планування» є формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань та набуття практичних навичок щодо розробки бізнес-планів, організації їх презентації та проведення експертизи.

Освітній компонент присвячено основним тенденціям планування підприємницької діяльності, який є процесом прийняття рішень, їхньої реалізації і оцінки результатів; план надає основу для прийняття раціональних рішень. Робота без плану є реакцією на події, що відбуваються; діяльність на основі плану – реакція на заплановані і передбачені явища. Сучасна економічна парадигма вимагає від підприємств нового підходу до внутрішньофірмового планування, в результат чого вони змушені шукати такі форми та моделі планування, які б забезпечували максимальну ефективність прийнятих рішень. Оптимальним варіантом досягнення таких рішень є бізнес-план, який дозволяє вирішити поточні і перспективні проблеми. Він включає розробку мети і завдань, що ставляться перед підприємством на найближчу і далеку перспективу, оцінку поточного стану економіки, сильних і слабких сторін виробництва, аналіз ринку і інформацію про клієнтів. Бізнес-план дозволяє показати вигідність пропонованого проекту і залучити можливих контрагентів.

Освітній компонент «Бізнес-планування» органічно пов'язаний із сукупністю інших економічних наук, зокрема: економікою підприємства, економічною теорією, функціональними – макроекономіка, мікроекономіка, маркетинг, менеджмент, економіка праці та інноваційна діяльність, облік та статистика, аудиторська діяльність та ін.

Контроль за видами діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом поточного оцінювання знань, періодичним контролем за тестами після засвоєння ними кожного з модулів.

За результатами суми балів, набраних за дві (**Модуль 1, Модуль 2**) періодичні контрольні точки, виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ECTS.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою вивчення освітнього компоненту «Бізнес-планування» – надати здобувачам вищої освіти комплекс знань щодо сутності, призначення і етапів бізнес-планування. Це надасть можливість бути конкурентоздатними на ринку праці, та отримати універсальних Soft Skills для майбутнього спеціаліста.

Основною метою освітнього компоненту «Бізнес-етика підприємства» є: формування загальних та спеціальних компетентностей щодо зберігання та примноження моральних та культурних цінностей при виконанні професійних обов'язків, створення розвинутої культури менеджменту, розуміння сучасних вимог бізнес-етикету, розвитку культури ділового спілкування в усній та письмовій формах.

Згідно з вимогами ОП здобувачі вищої освіти повинні:

Знати:

- сутність і призначення бізнес-планування на підприємстві;

- структуру бізнес-плану;
- зміст розділів бізнес-плану;
- наповнення та складання розділів бізнес плану.

Вміти:

- складати бізнес-план;
- презентувати свій бізнес план загалу.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати..

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

4.РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

РН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання (за видами діяльності), визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

РН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

РН17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

РН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

РН23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

5. ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин	30	14	76

6. ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

- Жодні форми порушення академічної доброчесності.
- Здобувач зобов'язаний відпрацювати всі пропущені практичні, лабораторні або семінарські заняття протягом двох тижнів.
- Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення здобувача до підсумкового контролю («Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького»).
- Здобувач, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даного освітнього компонента («Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького»)

7. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

7.1 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
БЛОК 1. БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СУТНІСТЬ, СТАДІЇ, ЧЕК-ЛИСТ РОЗРОБКИ						
11	Сутність, класифікація та сфера використання бізнес-планів.	Лекція (2 год.) Практичне заняття (- год) Самостійна робота (9 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	перегляд презентації та додаткового матеріалу, виконати практичне завдання	5	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

16	Підготовча стадія розробки бізнес-плану.	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	перегляд презентації та додаткового матеріалу, виконати практичне завдання	5	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
15	Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (9 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	перегляд презентації та додаткового матеріалу, виконати практичне завдання	5	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
БЛОК 2. Розділи бізнес-плану						
16	Галузь, підприємство і його продукція.	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	перегляд презентації та додаткового матеріалу, виконати практичне завдання	5	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
15	Маркетинг план.	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (9 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	перегляд презентації та додаткового матеріалу, виконати практичне завдання	5	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
16	Виробничий план (план виготовлення продукції / надання	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.)	Основна, додаткова	Скласти презентацію	5	впродовж першого навчального

	послуг)	Самостійна робота (10 год.)	та інтернет ресурси			семестру (другий періодичний контроль)
15	Організаційний та фінансовий плани.	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (9 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	перегляд презентації та додаткового матеріалу, виконати практичне завдання	5	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
	Сутність, класифікація та методи оцінки ризиків.	Лекція (4 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Розробити кейси вирішення конфліктів		впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)

7. 2 СХЕМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
1. Сутність, класифікація та сфера використання бізнес-планів.	1. <u>Сутнісна характеристика бізнес-плану.</u> •Класифікація бізнес-планів 2. Цілі розробки бізнес-плану 3. Формування інформаційного поля бізнес-плану
2. Підготовча стадія розробки бізнес-плану.	1. Початкова стадія. 2. Стратегічне планування на підготовчій стадії. 3. Оцінка сприятливих зовнішніх можливостей та загроз для бізнесу. 4. Виявлення сильних і слабких сторін фірми. 5. Визначення місії та формування цілей діяльності фірми. 6. Аналіз стратегічних альтернатив і вибір стратегії.
3. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану	1 Структура бізнес-плану 2. Логіка розробки бізнес-плану 3. Вимоги до стилю написання та оформлення бізнес-плану
4. Галузь, підприємство і його продукція.	1. Галузь, мале підприємство та його продукція 2. Дослідження ринку
5. Маркетинг план.	1. Мета й логіка розробки маркетинг-плану

	<ul style="list-style-type: none"> 2. Стратегія маркетингу 3. Стратегія збуту та реалізації продукції (послуг) малого підприємства 4. Прогнозовані обсяги продажу
6. Виробничий план (план виготовлення продукції / надання послуг)	<ul style="list-style-type: none"> 1. Головне завдання й складові виробничого плану 2. Зміст виробничого плану
7. Організаційний та фінансовий плани.	<ul style="list-style-type: none"> 1. Цілі та структура організаційного плану 2. Зміст основних розділів організаційного плану 3. Значення, зміст і технологія розробки фінансового плану 4. План доходів і видатків 5. План грошових надходжень і виплат 6. Плановий баланс 7. Очікувані фінансові коефіцієнти
8. Сутність, класифікація та методи оцінки ризиків.	<ul style="list-style-type: none"> 1. Показники оцінки ризику. 2. Якісна оцінка ризиків. 3. Кількісна оцінка ризиків.

7.3 СХЕМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
1. Сутність, класифікація та сфера використання бізнес-планів.	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
2. Підготовча стадія розробки бізнес-плану.	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
3. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
4. Галузь, підприємство і його продукція.	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
5. Маркетинг план.	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
6. Виробничий план (план надання послуг)	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
7. Організаційний та фінансовий плани.	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
8. Сутність, класифікація та методи оцінки ризиків.	Обговорення теми. Виконання практичних завдань

7.4 СХЕМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
1. Сутність, класифікація та сфера використання бізнес-планів.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання теоретичних основ із зазначеної теми. 2. Огляд додаткового теоретичного матеріалу з використанням додаткових діджитал ресурсів. 3. Виконання практичного завдання , щодо складання власного Бізнес-плану та його презентації.
2. Підготовча стадія розробки бізнес-плану.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання теоретичних основ із зазначеної теми. 2. Огляд додаткового теоретичного матеріалу з використанням додаткових діджитал ресурсів. 3. Виконання практичного завдання , щодо складання власного Бізнес-плану та його презентації.
3. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання теоретичних основ із зазначеної теми. 2. Огляд додаткового теоретичного матеріалу з використанням додаткових діджитал ресурсів. 3. Виконання практичного завдання , щодо складання власного Бізнес-плану та його презентації.
4. Галузь, підприємство і його продукція.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання теоретичних основ із зазначеної теми. 2. Огляд додаткового теоретичного матеріалу з використанням додаткових діджитал ресурсів. 3. Виконання практичного завдання , щодо складання власного Бізнес-плану та його презентації.
5. Розробка розподілу та збуту продукції. Методи аналізу конкурентоспроможності підприємств і товарів.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання теоретичних основ із зазначеної теми. 2. Огляд додаткового теоретичного матеріалу з використанням додаткових діджитал ресурсів. 3. Виконання практичного завдання , щодо складання власного Бізнес-плану та його презентації.
6. Виробничий план (план надання послуг)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання теоретичних основ із зазначеної теми. 2. Огляд додаткового теоретичного матеріалу з використанням додаткових діджитал ресурсів. 3. Виконання практичного завдання , щодо складання власного Бізнес-плану та його презентації.
7. Організаційний та фінансовий плани.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання теоретичних основ із зазначеної теми. 2. Огляд додаткового теоретичного матеріалу з використанням додаткових діджитал ресурсів. 3. Виконання практичного завдання , щодо складання власного Бізнес-плану та його презентації.
8. Сутність, класифікація та методи оцінки ризиків.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання теоретичних основ із зазначеної теми. 2. Огляд додаткового теоретичного матеріалу з використанням додаткових діджитал ресурсів. 3. Виконання практичного завдання , щодо складання власного Бізнес-плану та його презентації.

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>За семестр з освітнього компоненту проводяться два періодичні контролі (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність здобувача на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності здобувача на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) здобувачом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).</p> <p>Здобувач має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.</p> <p>Підсумковим контролем є екзамен, на його складання надається 100 балів за виконання тестів (або задач чи завдань іншого виду). Загальний рейтинг освітнього компоненту (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $ЗР = (ПО + Е) / 2$</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>«5» – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«4» – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p>

	<p>«3» – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>«2» – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Здобувач, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з освітнього компоненту.</p> <p>Здобувач зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення здобувача до підсумкового контролю.</p>

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Акулов М. Г. Робоча книга з бізнес-планування: (методичні рекомендації з написання і розробки бізнес-плану). Умань: ТОВ "Аналітик", 2020. 56 с.
2. Варналій З. С. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці : Технодрук, 2019. 264 с.
3. Македон В. В. Бізнес-планування : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: ЦНЛ, 2018. 236 с
4. Должанський З. Загорна., Т. О. Бізнес-план: технологія розробки : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2019. 384 с.
5. Варналій З.С., Васильців Т.Г., Лупак Р.Л., Білик Р.Р. Бізнес-планування підприємницької діяльності: навч. посіб. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с. ISBN 978-617-7611-59-1 URL:http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/Ekono_miky/Docs/2020_Biznes-planuvannja_pidprijemnickoji_dijalnosti.pdf
6. Макаренко С.М., Олійник Н.М. Бізнес-планування підприємницької діяльності: навч. посіб. Херсон: ТОВ «ВКФ«СТАР-ЛТД», 2017. 224 с. ISBN 978-966-1596-62-6 URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_729_66428052.pdf
7. Должанський І.З., Загорна Т.О. Бізнес-план: технологія розробки. Навчальний посібник. 2-е видання. К.: ЦУЛ. 2019. 384 с. URL: http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/Ekono_miky/Docs/2020_Biznes-planuvannja_pidprijemnickoji_dijalnosti.pdf

Допоміжна

- 1.Бурик А.Ф. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2018. 260 с.

2. Педько А. Б. Основи підприємництва і бізнес культури : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2019. 168 с.
3. Податковий кодекс України № 1755 – VI від 2 грудня 2010 р.
4. Захарченко В.І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки : навч. посіб. / В.І. Захарченко, Н.М. Корсікова, М.М. Меркулов. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 448 с.
5. Ноздріна Л. В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: підручник / За заг. ред. Л. В. Ноздріної. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 432 с.
6. Федулова Л.І. Інноваційна економіка: підручник. К.: Либідь, 2020. 480 с

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

Законодавчий портал Уряду України zakon.rada.gov.ua. - Всі документи - Верховна Рада України

Національна бібліотека України ім. В. Вернадського НАН України: <http://www.nbuv.gov.ua>

1. Державна служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>
 2. Статистична служба Європейської комісії (Євростат): www.europa.eu.int
 3. Періодичні видання (журнали, тижневики):
 4. Актуальні проблеми економіки: <http://eco-science.net/Arhive.html>
 5. Економіка України: <https://journals.ua/business/ekonomika-ukrainy-ukrainskiy>
 6. Ефективна економіка: www.economy.nayka.com.ua
 7. Економіка, фінанси, право: efr.in.ua/arhiv-nomeriv Економіст: ua-ekonomist.com
 8. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право: <http://zt.knteu.kiev.ua>
 9. Мировая экономика и международные отношения: <https://www.imemo.ru/jour/meimo>
 10. Підприємство, господарство і право: pgp-journal.kiev.ua
 11. Фінанси України: fu.minfin.gov.ua
 12. Проблеми економіки: www.problecon.com
 13. Бізнес-Інформ: www.business-inform.net
- Сайти Інтернет: www.ft.com –
- Financial Times www.businessweek.com
 - Business Week www.economist.com
 - The Economist www.europe.eu.int
 - Європейський союз www.imf.org
 - Світовий банк www.wto.org
 - Світова організація торгівлі www.portal.euromonitor.com
 - Євромонітор www.uncitral.org
 - Міжнародна торговельна палата (МТП)